

Missiv

Dnr 22REK23
2022-12-15

Kommunstyrelsen

Begäran om yttrande: Uppföljning av granskning av löneutbetalningsprocessen

Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har en uppföljning gjorts av den granskning som gjordes 2020 - 2021 av löneprocessen i Gävle kommun (dnr 20REK18). Den rapporten innehöll ett antal olika allvarliga brister i den interna kontrollen i löneprocessen. Delar av denna rapport sekretessbelades. Kommunstyrelsen utlovade i sitt yttrande en lång rad åtgärder.

Tyvärr ser vi nu vid en uppföljning av de utlovade åtgärderna att det är ett fåtal som i praktiken genomförts fullt ut. Därmed kvarstår risker på nämndnivå där mycket av attester och kontroller behöver göras av chefer med personalansvar för att säkerställa att rätt personal får rätt lön och att avdrag görs för ledigheter, sjukdom, VAB och att lön stoppas när personal avslutar en anställning. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att tillhandahålla ett stöd i system och rutiner men även kontroller av att åtgärder vidtas. Kommunstyrelsen behöver också säkerställa att de som har attesträtt i verksamheterna också är de som tilldelats ekonomiskt ansvar och personalansvar av nämnderna.

Det kvarstår också risker för omedvetna och medvetna fel även i integrationer och vid bankutbetalningar. Att stora utbetalningsflöden säkerställs och att manuella sidorutiner för utbetalningar minimeras är oerhört viktigt. För att skydda personal från misstankar om medvetna felaktigheter måste kontroller göras löpande och dokumenteras.

Kommunstyrelsen är systemägare till personalsystemet Personec P och har därmed ett övergripande ansvar för den interna kontrollen i systemet och i de rutiner som ska tillämpas av styrelse och nämnder. Kommunstyrelsen ansvarar även för de integrationer som görs från system för schemaläggning som är lönegrundande och för integrationer till ekonomisystemet där kostnaderna redovisas. Överföringarna till bank av de medel som ska utbetalas i form av löner och arvoden måste vara säkerställda, liksom skatter och sociala avgifter.

Löneutbetalningsprocessen är kommunens största kostnadspost. Löner och sociala avgifter uppgick till 3,8 miljarder 2021.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med uppföljningen 2022 var att se hur mycket kommunstyrelsen åtgärdat och vad som kvarstår av kommunrevisionens rekommendationer från den tidigare utförda granskningen av löneprocessen.

Revisionsfråga	Bedömning
1) Har kommunstyrelsen säkerställt att en dokumenterad riskbedömning av löneprocessen genomförts?	uppfylld
2) Har kommunstyrelsen säkerställt att nämnderna beaktar lönehanteringen i sina internkontrollplaner med tillhörande riskbedömningar?	<i>ej uppfylld</i>
3) Har kommunstyrelsen säkerställt att styrelsen och nämnderna har kontroller som säkerställer att det finns fullständiga och korrekta underlag till samtliga lönetransaktioner?	<i>ej uppfylld</i>
4) Har kommunstyrelsen säkerställt att en fullständig dokumentation över lönehanteringsprocessen, rutiner, vilka manuella kontroller som ska utföras samt vilka kontroller som lönesystemet utför har upprättats?	<i>ej uppfylld</i>
5) Har kommunstyrelsen säkerställt att tidigare kontroller setts över samt kompletterats med kontroller inom områden där det saknas?	<i>ej uppfylld</i>
6) Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns utförliga arbetsbeskrivningar kopplat till samtliga kontroller som ska genomföras?	<i>ej uppfylld</i>
7) Har kommunstyrelsen säkerställt att ansvarsfördelningen tydliggjorts kring kontroller och avstämning mellan HR Service och ekonomiavdelningen?	<i>ej uppfylld</i>
8) Har kommunstyrelsen säkerställt att de kontroller som görs dokumenteras så att de blir spårbara?	<i>ej uppfylld</i>
9) Har kommunstyrelsen fattat beslut avseende vilka personer/befattningar som ska ha rätt att attestera/bemyndiga löneutbetalningen?	uppfylld
10) Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns en samlad dokumentation över attesträtter för lönehantering?	<i>ej uppfylld</i>

11) Har kommunstyrelsen säkerställt att kontroller finns så att de personer/befattningar som ska ha rätt att attestera/bemyndiga löneutbetalningen är de som faktiskt gör det?	<i>ej uppfylld</i>
12) Har kommunstyrelsen säkerställt motsvarande i fråga 9–11) för nämnderna?	<i>Se ovan 9-10</i>
13) Har kommunstyrelsen säkerställt att kontroller finns för rätt beslutattestant gällande omföring av löner i styrelsen och i nämnderna?	<i>ej uppfylld</i>
14) Har kommunstyrelsen säkerställt att styrelsen och nämnderna tillsett att tid- och avvikelserapportering samt attest sker korrekt och i tid?	<i>ej uppfylld</i>
15) Har kommunstyrelsen säkerställt processen vid avslut av anställning så att risk för utbetalning av månadslön efter anställningens slut eliminerats?	<i>ej uppfylld</i>

Granskningsresultat

Sakkunnigas bedömning är att kommunstyrelsen ej vidtagit tillräckliga åtgärder för att den interna kontrollen i löneprocessen i Gävle kommun är tillräcklig och ändamålsenlig.

Av rapporten framgår att det saknas en medvetenhet om vilka beslut som kräver attest och betydelsen av att beslut attesteras, samt om skillnaden på arbetsrutiner och kontroller och därmed även syftet med kontroller för att säkerställa den interna kontrollen i löneprocessen. Utifrån de underlag sakkunniga tagit del av kan de se att det kvarstår ett flertal av de åtgärder kommunrevisionen tidigare rekommenderat. Därmed bedöms kommunstyrelsen ej ha säkerställt samtliga revisionsfrågor.

Revisorerna begär nämndens yttrande:

Med anledning av de allvarliga brister som lyftes fram i den ursprungliga granskningen och som vid uppföljningen inte visar sig har åtgärdats fullt ut, vill revisorerna ha kommunstyrelsens kommentarer till de kvarstående brister som noteras och de rekommendationer som denna rapport och den tidigare rapporten innehåller.

Revisorerna önskar yttrande från kommunstyrelsen senast 2023-03-21.

Revisorerna i Gävle kommun genom

Eva-Karin Hamilton

Eva-Karin Hamilton
Revisorskollegiets ordförande

Gunilla Beckman Ljung

Gunilla Beckman Ljung
Revisionschef

Bilaga 1: Uppföljning av löneutbetalningsprocessen

Bilaga 2: Granskning av löneprocessen 2020 – 2021, tidigare översänd
till KS dnr 21KS199